

СЕКЦІЯ VIII. ІНСТИТУТ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУДОВА СИСТЕМА ТА НОТАРІАТ

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ НА ЕТАПІ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ

Завістовський Олег Дмитрович

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Поливанюк Василь Дмитрович

кандидат юридичних наук, доцент
професор кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Бурхливий розвиток сучасного світу не дає можливості уявити нормальне, гармонічне існування та функціонування держави без її органів влади, кваліфікаційні кадри якої повинні мати постійний професійний розвиток. Саме тому проблема якісної фахової підготовки наявна майже в усьому світі, оскільки професіоналізм – не вроджена ознака працівника, а набута протягом регулярної систематизації та удосконалення своїх знань, навичок та вмінь у професійній діяльності [1, с. 335].

Діяльність поліції полягає у спеціальних, профілактичних, охоронних, режимних, захисних, ізоляційно-обмежувальних заходах і діях, що ведуться під керівництвом центрального органу виконавчої влади з метою забезпечення громадської безпеки та охорони публічного порядку під час проведення спеціальних операцій та за надзвичайних ситуацій [2, с. 123; 3, с. 222]. Складна оперативна обстановка, що склалася наразі в Україні, демонструє потребу в удосконаленні багатьох аспектів її діяльності, у тому числі їх наукового та нормативно-правового забезпечення [4, с. 259].

З давніх часів професійна діяльність щодо захисту громадян, їх прав та свобод, боротьба зі злочинністю спиралась на спеціальні знання, що обумовило необхідністю постійної професійної підготовки працівників та вдосконалення їх вмінь і навичок до виконання своїх обов'язків.

Оволодіння знаннями, уміннями і навиками, постійне удосконалення професійної майстерності є службовим обов'язком всього рядового і начальницького складу підрозділів поліції [3, с. 222].

Загальні проблеми професійної підготовки працівників правоохоронних органів висвітлювалися у вітчизняних працях М.І. Ануфрієва, В.Г. Бабенка, С.Є. Бутова, Г.І. Васильєва, І.П. Закорка, В.І. Плїска, Б.Б. Шаповалова та інш. Окремі аспекти самооборони правоохоронців розглядалися в роботах І.В. Лебедева, Н.М. Ознобішина, В.А. Спірідонова, Л.М. Українця, Б.Б. Шаповалова, А.А. Харлампієва та інш.

Слід зазначити, що науковці у своїх дослідженнях звертали увагу на те, що на працівників поліції, які працюють в надзвичайних умовах, впливають не тільки загальні фактори небезпеки, які стосуються цивільних громадян, але й специфічні професійні фактори. Взагалі діяльність по охороні громадського порядку, боротьбі зі злочинністю, забезпечення прав і свобод громадян завжди була небезпечною [5, с. 44].

Результати службової діяльності всіх підрозділів поліції, якість і ефективність їх роботи в головній ступені залежить від рівня професійної підготовки кадрів.

Від рівня підготовки працівників, уміння діяти в умовах, пов'язаних з ризиком для життя, прямо залежить як їх особиста безпека, так і життя, здоров'я, безпека громадян [1, с. 336].

Слід зазначити, що у кожному підрозділі поліції України діє регламентована відомчими нормативними документами відповідна система навчання і виховання працівників.

Особливе місце в підготовці працівників поліції займає тактико-спеціальна та спеціальна фізична підготовки, які, у свою чергу, призначені озброїти працівників основним інструментом виживання у сутичці з правопорушником та постановки його поведінки під контроль. Однією з основ підготовки працівників поліції складають заходи фізичного впливу. Саме під час занять з цього розділу працівники навчаються правильно застосовувати силу під час виконання службових завдань. До тактичної підготовки слід віднести вміння обирати правильну позицію та дистанцію, використовувати укриття, проводити координовані дії, вміння застосовувати зв'язок та вести діалог з правопорушником.

Водночас існуюча практика професійної підготовки працівників поліції забезпечує лише їх готовність і спроможність до застосування заходів фізичного впливу до правопорушників, тобто спрямована на нейтралізацію небезпеки безпосередньо фізичному здоров'ю працівника, залишаючи поза увагою інші категорії небезпеки, що становлять загрозу психічному здоров'ю та соціальному благополуччю поліцейського. Також слід констатувати, що така підготовка первісно й усталено орієнтована на забезпечення тільки оперативно-службової сфери діяльності. Питання особистої безпеки у повсякденній життєдіяльності працівників поліції залишається як методично, так і практично не вирішеними [3, с. 223]. Особливу увагу необхідно приділяти певним заходам безпеки, спрямованим на запобігання знищення речових доказів або їхньої втрати [6, с. 246].

На етапі викликів сучасності професійна підготовка поліцейських має бути суттєво оновлена. Основною метою підготовки правоохоронців до службової діяльності є формування високого рівня готовності до дій в екстремальних ситуаціях [7, с. 127].

Виникає проблема в комплексному дослідженні теоретичних та практичних проблем організаційно-правового забезпечення професійної підготовки працівників поліції, практична значимість якої полягає у вирішенні низки проблем прикладного характеру, пов'язаних із вдосконаленням законодавства у сфері професійної підготовки персоналу, а також у розробці практичних рекомендацій щодо критеріїв підвищення професійної майстерності працівників, задіяних на охорону правопорядку, публічної безпеку та боротьби зі злочинністю.

Список використаних джерел:

1. Zavistovskyi, O. D. (2023). IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE POLICE OFFICERS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF EDUCATION. *Publishing House "Baltija Publishing"*. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/290/7922/16752-1>

2. Завістовський, О.Д. Принципи забезпечення службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку під час дії воєнного стану. In The III International Scientific and Practical Conference «Theories, methods and practices of the latest technologies», November 07–09, Tokyo, Japan. P. 123-125. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5624/166852046996524.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=124>
3. Поливанюк В.Д., Завістовський О.Д. Актуальні питання професійної підготовки працівників підрозділів превентивної діяльності до забезпечення публічної безпеки та порядку/ Поливанюк В.Д., Завістовський О.Д. // Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матер. V Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12 березня 2021 р.). – Дніпро: ДДУВС, 2021. – С. 222-223.
4. Завістовський О.Д. Професійна, службова та службово-бойова діяльність Національної поліції : сутність та розмежування понять. Аналітично-порівняльне правознавство, № 5 (2022). С. 258-262. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.05.47>
5. Шаповалов, Б. Б., & Завістовський, О. Д. (2021). Забезпечення виживання поліцейських і персоналу охорони в екстремальних ситуаціях: американський підхід. *Бизнес и безопасность*, (1), 44-45.
6. Поливанюк, В. Д. (2011). Тактичні особливості проведення огляду місця події при розслідуванні злочинів, вчинених у банківській системі України з використанням сучасних інформаційних технологій. *Вісник Запорізького національного університету*, (1), 243-248. URL: https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2011/ur_2011_1/243-248.pdf
7. Завістовський О.Д. Шляхи покращення системи професійної підготовки правоохоронців до дій в екстремальних ситуаціях. The III International Scientific and Practical Conference «Theories, methods and practices of the latest technologies», November 07–09, Tokyo, Japan. P. 126-128. URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2022/11/Theories-methods-and-practices-of-the-latest-technologies.pdf#page=127>